

ГЕОТУРИЗМ ПРАКТИКА І ДОСВІД

ЛЬВІВ, 2020

Львівський
національний
університет
імені Івана Франка

GEOTOURISM Practice and Experience

LVIV, 2020

УДК 551:338.48

Геотуризм: практика і досвід. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (22-24 жовтня 2020, Львів). – Львів: Каменяр, 2020. — 188 с.

ISBN 978-966-607-462-3

У збірнику матеріалів представлено статті, які висвітлюють сучасний стан та можливості розвитку геотуризму в Україні та Східній Європі. Конференція була проведена 22-24 жовтня 2020 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка, як продовження міжнародної співпраці, що була започаткована при виконанні спільного польсько-українського проекту «Гео-Карпати — створення польсько-українського туристичного шляху». Матеріали конференції будуть цікаві як для спеціалістів, так і для широкого загалу.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією оргкомітету конференції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей, а також за порушення авторських прав несуть виключно автори публікацій.

Організаційний комітет

конференції:

*Ігор Бубняк, Альбертина Бучинська, Юрій Зінько, Леонід Скакун,
Тетяна Ціхонь. Оксана Шевчук, Олег Яцожинський*

Технічний редактор:

Ігор Дикий

ISBN 978-966-607-462-3

© Автори матеріалів конференції, 2020

1. Бумар Г.Й., Кузьменко Ю.В. Щодо вивчення водно-болотних угіддя «Поліські болота» // Екологія водно-болотних угідь і торфовищ (збірник наукових статей). – Київ: ДІА. – 2013. – С. 21-23.
2. Ільїна О. Болотні геокмплекси Волині як резерв для розширення природно-заповідного фонду / О.Ільїна // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2009. – Вип. 37. – С. 234-241. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Geograf_2009_37_29
3. Рак Л.К. Водно-болотні угіддя як складова ресурсно-рекреаційного потенціалу українського Причорномор'я (на прикладі Херсонської та Миколаївської областей)/Л.К. Рак // Географія та туризм. – 2011. – Вип. 16. – С. 291-298. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2011_16_45.
4. Фролова Н.В. Правова охорона водно-болотних угідь від антропогенного впливу//Актуальні проблеми держави і права, 2009. – с. 272-276. – Режим доступу: <http://www.apdr.in.ua/v46/47.pdf>
5. Чир Н.В. Водно-болотні угіддя в системі туристично-рекреаційної діяльності: сучасний стан та перспективи використання/Н.В. Чир//Туризм як пріоритетний напрям соціально-економічного розвитку регіону: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 23-24 квітня 2015 р. – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – С. 150-152.
6. Якимчук А.Ю. Організаційно-економічний механізм збереження біорізноманіття України у контексті сталого розвитку: дис..док. екон. наук: 08.00.06 Якимчук Аліна Юріївна. – Львів, 2016. – с. 495.
7. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів: Верховна Рада України: міжнародна конвенція. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_031 (дата звернення: 23.09.2020).

МІСЦЯ ОГЛЯДУ ПАНОРАМНИХ КРАЄВИДІВ НА УКРАЇНСЬКОМУ РОЗТОЧЧІ

Галина Савка

Львівський національний університет імені Івана Франка, savka.halyna@gmail.com

PLACES FOR VIEWING PANORAMIC LANDSCAPE ON OF UKRAINIAN ROZTOCHIA

Halyna Savka

Ivan Franko National University of Lviv, savka.halyna@gmail.com

The landscape structure of the Ukrainian Roztochia is analyzed, the landscape dominants in the region are determined. With the help of GIS the places of landscape opening of landscapes are determined.

Важливим стратегічним завданням для України має бути розвиток місцевого туризму. Зважаючи на географічне розташування та багатство туристично-рекреаційних ресурсів інтерес до Українського Розточчя як туристичного регіону тільки зростає. Тим паче, що в останні десятиліття у зв'язку з розвитком цифрових технологій набуває популярності такий вид відпочинку як фототуризм, який спрямований на фотофіксацію туристом мальовничих краєвидів. Однак через особливості рельєфу території, значне заліснення території, специфіку проходження транспортних шляхів, а також зростання забудови огляд панорамних краєвидів поступово стає обмеженим.

Таким чином, метою дослідження є знайдення місць з найкращим оглядом краєвидів на Українському Розточчі. Поставлено такі за-

вдання: 1) проаналізувати ландшафтну структуру регіону, визначити серед ландшафтних одиниць такі, які є домінантами; 2) обґрунтувати вибір місць пейзажного розкриття ландшафтів Українського Розточчя та за допомогою засобів ГІС визначити їхні показники.

Ландшафтні домінанти на Українському Розточчі ми визначили за допомогою морфометричного аналізу рельєфу регіону [1]. Засобами програмного пакета ArcGis 10.0 створено цифрову модель рельєфу (ЦМР) на основі синтезованих горизонталей топографічних карт масштабів 1:10 000 та 1:25 000; закладення горизонталей 1 м і 5 м, розмір пікселя (15x15 м). Шляхом опрацювання ЦМР створено такі морфометричні карти: ухилу рельєфу, горизонтального розчленування, вертикального розчленування (відносних висот),

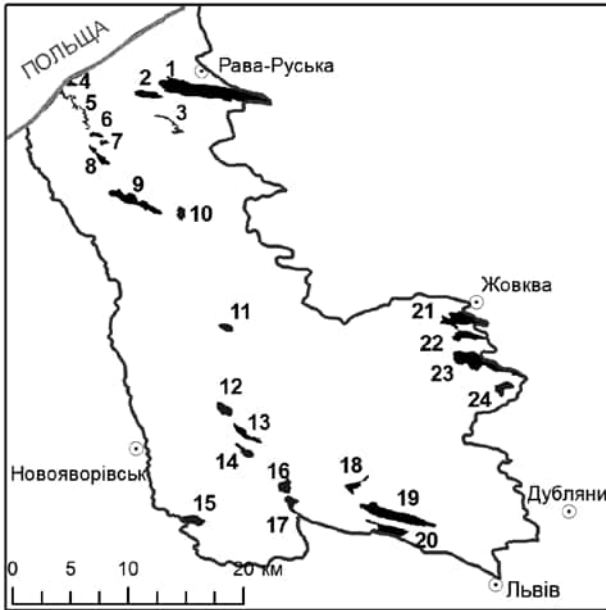

Рис. 1. Потенційні місця огляду панорамних краєвидів на Українському Розточчі

експозиції схилів, висотних рівнів, тальвегів, вододільних ліній. У результаті нами виділено такі одиниці мезорельєфу: горбогір'я, горбовини високі, горбовини низькі, пагорб, гряда, уступ, подол, рівнина вища, рівнина нижча, котловина, долина. Їхня ідентифікація підтверджена такими морфометричними дескрипторами: площа, відносна висота, протяжність, середній ухил рельєфу, висотний рівень. Виокремлені одиниці мезорельєфу стали основою для виділення видів ландшафтних місцевостей з включенням до їхньої назви характеристик геологічної будови, ґрунтового та рослинного покриву. Для зручності їм присвоєно власні назви.

ГІС-аналіз місць пейзажного розкриття ландшафтів Українського Розточчя проведено

Умовні позначення:

Місця огляду панорамних краєвидів:

1 – гряда Вовковиця, 2 – гряда Потелицька, 3 – уступ ур. Гірки, 4 – пагорб Горинця, 5 – уступ Сорочих Лозів, 6 – гряда Капелюх, 7 – пагорб Принади, 8 – гряда Тучна Гора, 9 – гряда ур. Гори, 10 – пагорб, 11 – пагорб Гора Танкова, 12 – пагорб Гори Малинова, 13 – гряда Леле-хівки, 14 – пагорб ур. Романівка, 15 – пагорб Добростан, 16 – пагорб, 17 – пагорб Страдчанський, 18 – гряда Жорниськ, 19 – гряда Кожич, 20 – гряда Підрясного, 21 – гряда Старої Скваряви, 22 – гряда Мацошинська, 23 – гряда Мокротинська, 24 – пагорб Червоний Камінь.

у такій послідовності кроків: 1) на найвищих точках обширних пагорбів, гряд та уступів поставлено точки (загалом 24), які вважалися потенційними місцями розкриття ландшафтів; 2) з цих точок визначено показники видимості по створеній ЦМР, а також по цифровій моделі з додаванням поверхні лісу; 3) визначено дальність огляду з кожної точки.

Панорами з кутом огляду понад 300 градусів можна побачити тільки з вершинних поверхонь гряд Старої Скваряви, Мацошинської, Мокротинської, Жорниськ, Кожич, Підрясного, а також пагорбів Гори Танкової та Червоного Каменю. Зважаючи на наявність лісового покриву більшість визначених місць можна використовувати для огляду панорам лише за умови розчищення від перешкод.

1. Савка Г. С. Морфотипи рельєфу Розточчя / Г. С. Савка, В. М. Шушняк // Проблеми геоморфології і палеогеографії ... 2019. Вип. 2 (10). – С. 52–72.

ГЕОТУРИСТИЧНИЙ АСПЕКТ ГЕОЛОГІЧНИХ ЕКСПОЗИЦІЙ

Марія Космачова, Ірина Колосова, Володимир Космачов

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
e-mail: kosmachovamv@gmail.com, kolosova@karazin.ua, kosmachov@karazin.ua

GEOTOURISM ASPECT OF GEOLOGICAL EXHIBITIONS

Mariia Kosmachova, Iryna Kolosova, Volodymyr Kosmachov

V. N. Karazin Kharkiv National University
e-mail: kosmachovamv@gmail.com, kolosova@karazin.ua, kosmachov@karazin.ua